

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบเชิงพื้นที่และสังคม
เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมกายภาพ ตลาดดอกไม้ต้น
ลำไยเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาว เกศรินทร์ อธิธิพันธุ์กุล

ปริญญา

สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (สถาปัตยกรรม)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.ระวีวรรณ โอพารัตน์มณี

บทคัดย่อ

ตลาด เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนค้าขายสิ่งของ และพบปะสังสรรค์ เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร
ความรู้ ความคิดและสานสัมพันธ์ของกลุ่มคน ตลาดจึงเป็นพื้นที่สะท้อนให้เห็นสภาพทาง
เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน เป็นพื้นที่สาธารณะที่เชื่อมโยงสังคมเมืองและชนบท
เข้าด้วยกัน

ตลาดสินค้าเฉพาะอย่างนั้นมีมานานคู่กับสังคมไทย โดยวิวัฒนาการมาจากตลาดขนาดเล็ก
เพื่อรองรับสินค้าจากอุตสาหกรรมครัวเรือน ต่อมาตลาดเฉพาะอย่างได้ขยายตัวตามสภาพ
เศรษฐกิจ และสังคมเกษตรกรรม จนเกิดเป็นย่านตลาดขนาดใหญ่เพื่อขายสินค้าเกษตรเฉพาะ
อย่างตามความสัมพันธ์ของแหล่งผลิตและบริโภคกับที่ตั้งของเมืองทั้งในระดับจังหวัดและ
ภูมิภาค โดยย่านตลาดเฉพาะอย่างจะอยู่ในที่ที่สามารถรองรับสินค้าทางการเกษตร จากแหล่ง
ผลิตได้คราวละจำนวนมากๆ สามารถขนส่งและเดินทางไปสู่แหล่งบริโภคได้สะดวก รวดเร็ว
และมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยนี้ศึกษาตลาดดอกไม้ริมน้ำปิง หรือ ตลาดต้นลำไย จังหวัดเชียงใหม่ซึ่ง
เปรียบเสมือนประตูเศรษฐกิจของนครเชียงใหม่ที่สำคัญมากนับแต่อดีต ด้วยสภาพทำเลที่ตั้งที่อยู่
หน้าเมืองทั้งจากการสัญจรทางน้ำและทางบก ที่มีความเหมาะสมเกื้อหนุนทำให้ตลาดต้นลำไยได้
วิวัฒนาการมาหลายสิบปีจนเป็นแหล่งเศรษฐกิจ สำคัญของภาคเหนือและเมืองเชียงใหม่ ที่
สะท้อนอัตลักษณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างคน พื้นที่ และกิจกรรมทางสังคมการค้าดอกไม้ของ
ภาคเหนือไทย วิจัยใช้การมุ่งหาข้อมูลเชิงลึกลักษณะทางกายภาพและทางสังคมของตลาด โดย

ใช้การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ใช้พื้นที่ประกอบด้วยเจ้าของตลาด
ผู้ค้าและผู้ซื้อ

เมื่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเชิงกายภาพและสังคมของตลาด ได้ผลวิจัยข้อมูล
ที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวคิดมูลฐาน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสภาพแวดล้อมภายใต้ระบบ
เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของตลาดที่พบ ได้แก่ ท่าเลที่ตั้งที่ดีเปรียบเสมือนศูนย์กลางของ
เมือง ประวัติศาสตร์ความเก่าแก่ของตลาด ความเป็นตลาดที่มีช่วงเวลาดำเนินการหลากหลาย
และพื้นที่ร่วมภายในร้านค้าที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่พบ ได้นำไปใช้
สังเคราะห์สร้างแนวทางเพื่อสภาพแวดล้อมและส่งเสริมภูมิทัศน์ให้มีความเด่นชัดมากยิ่งขึ้น

การส่งเสริมภูมิทัศน์ของตลาดดอกไม้ตลาดต้นลำไยให้เด่นชัดยิ่งขึ้น สามารถสนับสนุน
ให้เกิดการหมุนเวียนเศรษฐกิจภายในชุมชนที่เห็นได้ชัดเจน เป็นพื้นที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง
ระบบการเพาะปลูกดอกไม้ รวมทั้งเป็นแหล่งระบายสินค้าอุปโภค บริโภค จากการผลิตในชนบท
สู่สังคมเมือง เป็นพื้นที่ศูนย์รวมทางสังคมในการพบปะของผู้คนและวัฒนธรรมของชุมชน การ
เป็นศูนย์รวมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน รวมถึงสภาพแวดล้อมชุมชนที่มีความโดดเด่น
ไม่เหมือนพื้นที่อื่นนับเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สามารถพัฒนาต่อ เพื่อให้มีศักยภาพใน
การเป็นพื้นที่เศรษฐกิจของชุมชน อันเป็นแนวทางในการรักษาตลาดดอกไม้ตลาดต้นลำไยให้
สามารถดำรงภายใต้การเปลี่ยนแปลงได้อย่างยั่งยืน

งานวิจัยนี้ให้องค์ความรู้ เพื่อส่งเสริมภูมิทัศน์เป็นการนำจุดเด่นของพื้นที่สังคม
วัฒนธรรม ให้ดำรงอยู่เพื่อชุมชนเอง และดึงรายได้จากผู้ซื้อ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา
ชุมชนอย่างยั่งยืน การพัฒนาทำได้โดยการส่งเสริมการจัดพื้นที่ สถาปัตยกรรมและ
สภาพแวดล้อม โดยส่งเสริมภูมิทัศน์ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์ให้ผู้คนในชุมชนและ
นักท่องเที่ยวให้รับรู้ จดจำนำไปบอกต่อผู้อื่นต่อไป

Thesis Title	Guidelines of Physical and Social Elements for Promoting the Physical Environment of Tonlamyai Flower Market, Chiang Mai
Author	Miss Kassarin Ittipankul
Degree	Master of Architecture (Architecture)
Thesis Advisor	Assistant Professor. Dr. Rawiwan Oranratmanee

ABSTRACT

Market is a place for exchanging and selling goods, and for meeting to exchange information, knowledge and idea, as well as building relationship among groups of people. Therefore, market is a space that reflects economic, social and cultural environment of a community, and it is a public space that connects urban and rural communities together.

Specific product market has been with the Thai society for a long time. It has evolved from a small market, which supports household industry products, and has expanded in relevance with the economic environment and agricultural society to become a large scale market, which sells specific product relating to the sources of production and consumption as well as the location of the city both at the provincial and regional levels. Such specific product market space usually locates at a place that can support a lot of agricultural products from the production sources at the same time, and can transport the products to the consumption destination conveniently, fast, and efficiently.

This research studies the flower market along the Ping River or Tonlamyai flower market of Chiang Mai province, which operates as the economic gate of Chiang Mai City since the past. With its location situated in front of the city facing land and water transportations, this suitability supports Tonlamyai flower market to develop into an important economic source of the Northern Thailand and Chiang Mai City over decades. This market reflects identity of relationship between people, space, and flower selling activities in the society of the Northern Thailand. Research methods used in this study was seeking in-depth information regarding

spatio-social characteristics of the market by using participant observation and in-depth interview with a group of space users including the market owner, sellers, and buyers.

Concerning the relationship in the spatio-social components of the market, the information retrieved from the research can be used as a basic concept to promote and develop the environment within the economic, social, and cultural systems found in the market including its location, which situates in the center of the city, the history and ancientness of the market, its various operation duration, and joint space within shops that promotes interaction. These are points for development which have been synthesized and developed into guidelines for promoting environment and urban landscape of the market to be more significant.

Promoting the urban landscape of Tonlamyai flower market to be more distinctive can significantly help motivating economic flow of the community as it is the space that connects the relationship in the flowering system, and a distribution channel for consumer goods which are transported from the production source in the rural area to the urban area. It is a social center for meeting with people; displaying community's culture, socio-economic of the community and distinctive social environment, which makes this market differ from other places. These are basic components that can be further developed to improve the potential of the market in terms of being an economic space of the community, and also a guideline to sustainably keep Tonlamyai flower market in the changing environment.

This research provides knowledge to promote urban landscape which brings about distinctive points of social and cultural space to sustain the community as well as attracts buyer's money, and works as a tool that helps develop the community sustainably. This development can be done by promoting the zoning of agricultural and environmental spaces, promoting urban landscaping, and publicizing information to people in the community and tourists, who will remember and can help spread the words about it.